

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง การแสดงออกที่เหมาะสมกับ
ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

ครูผู้สอน ครูอุบล พันธุ์อ้วน

เรื่อง การแสดงออก
ที่เหมาะสมกับประเพณีและ
วัฒนธรรมในครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายและยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้
๒. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวที่ส่งผลต่อตนเองและต่อครอบครัวหรือสังคม
๓. ตระหนักคุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

๑

๒

๓

๔

ครอบครัว

?

๑. สมาชิกในครอบครัวของ
นักเรียนประกอบด้วยใครบ้าง

?

๒. พ่อแม่มีหน้าที่ต่อลูกอย่างไร

ครอบครัว

๓. หน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่
หรือผู้ปกครองมีอะไรบ้าง

?

๔. นักเรียนปฏิบัติตาม
ประเพณีและวัฒนธรรม
ในครอบครัวอย่างไรบ้าง

?

ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

การแสดงความเคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่

เป็นการแสดงกิริยามารยาทที่อ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ เช่น การแสดงความเคารพโดยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ การพูดจาไพเราะ สุภาพ และการเชื่อฟังคำสั่งสอน

ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เช่น การช่วยกันทำความสะอาดบ้าน การรับประทานอาหารร่วมกัน ช่วยสร้างความรัก ความสามัคคี ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัว
ปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม

สร้างความรักความผูกพัน
ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ประโยชน์ของการปฏิบัติตาม
ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกัน
อย่างมีความสุข

ช่วยอบรมขัดเกลาจิตใจสมาชิก
ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม

กิจกรรม

ร่วมด้วยช่วยคิด

“แผนผังระดมความคิด”

๑. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวให้นักเรียนร่วมกันศึกษา
๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม **ร่วมกันระดมความคิด** เขียนแผนผังการปฏิบัติตนของนักเรียน เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว
๓. ครูสุ่มนักเรียน นำเสนอ แผนผัง
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันตอบคำถาม

๑	๒	๓
๔	๕	๖
๗	๘	๙

ถัดไป >

คำถามที่ ๑

ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวมีอะไรบ้าง

การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่

การแสดงความกตัญญูกตเวที

ความอ่อนน้อมถ่อมตน การช่วยเหลืองานบ้าน

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๒

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในครอบครัว

ช่วยงานบ้าน ช่วยงานคุณพ่อ คุณแม่

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๓

การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรัก
ความอบอุ่นในครอบครัว

มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๕

ประเพณี หรือพิธีกรรมใดที่แสดงถึงความ
กตัญญูกตเวทิตาในครอบครัว

ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ (วันสงกรานต์)

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๕

การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม
ในครอบครัวมีประโยชน์อย่างไร

สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ส่งเสริม
คุณธรรมในครอบครัว เกิดความภาคภูมิใจใน
ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๒

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรทำให้ครอบครัว
เกิดความอบอุ่นและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มีมารยาท เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่
ช่วยกันทำงานของครอบครัวด้วยความขยันหมั่นเพียร
และมีความรับผิดชอบในงานของตนเอง

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๗

นักเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไรจึงทำให้ศาสนา
มีความเจริญรุ่งเรือง

เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ
เช่น การตักบาตร

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๘

การแสดงความกตัญญูกตเวที

๑. การแสดงความรู้สึกขอบคุณ
๒. การเชื่อฟังคำสั่งสอน เป็นเด็กดี

< ย้อนกลับ

คำถามที่ ๙

การปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

๑. สำรวมกาย วาจา ใจ ให้สงบเรียบร้อย
๒. เป็นคนดีของสังคม ไม่สร้างความเดือดร้อนให้สังคม

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง
คุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรม
ในครอบครัว
๒. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน
พร้อมกับครู

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๒
เรื่อง คุณค่าของประเพณีและ
วัฒนธรรมในครอบครัว
๒. ครูสังเกตและให้คำแนะนำ
การทำใบงานของนักเรียน
๓. ครูให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับนักเรียน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าของประเพณีและ วัฒนธรรมในครอบครัว

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง

เรื่อง ครอบครัวอบอุ่น แล้วตอบคำถาม

กรณีตัวอย่าง เรื่อง ครอบครัวอบอุ่น

วันเสาร์ อาทิตย์นี้ พี่นะโมและน้องไบหม่อนช่วยกันทำงานบ้านตามที่คุณแม่เคยสั่งให้ทำ คุณแม่ทำงานบ้านและทำอาหารพิเศษกว่าทุกวันให้สมาชิกในครอบครัวได้รับประทานร่วมกันในตอนเย็น ส่วนคุณพ่อดูแลรดน้ำผักสวนครัวและปลูกสมุนไพรข้างบ้านเพิ่มขึ้น เมื่อคุณแม่ทำอาหารเสร็จแล้ว ได้มอบหน้าที่ให้พี่นะโม นำไปให้คุณยายซึ่งอยู่บ้านใกล้ ๆ กัน พี่นะโมไหว้คุณยายหลังจากส่งอาหารเรียบร้อยแล้ว คุณยายชมว่า พี่นะโม มีมารยาทดี อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ เป็นวันนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนรับประทานอาหารพร้อมกันและสนทนากันอย่างสนุกสนาน พอถึงตอนกลางคืน ทุกคนไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอนทุกคืน เมื่อเช้าตรู่ทั้งครอบครัวก็ได้มาทำบุญตักบาตรที่วัดเนื่องจากเป็นวันพระ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

คำถาม

๑. ประเพณีและวัฒนธรรมสำคัญของครอบครัวอบอุ่น มีอะไรบ้าง

.....

.....

๒. การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวอบอุ่นต่างก็ปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรม ส่งผลดีหรือเกิดประโยชน์อย่างไร

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว คำถาม

๑. ประเพณีและวัฒนธรรมสำคัญของครอบครัวอบอุ่น มีอะไรบ้าง

- ทำงานบ้านร่วมกัน   - การสวดมนต์ร่วมกัน   - ร่วมรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา
- การทำบุญตักบาตรในวันพระ   - การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

๒. การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวอบอุ่นต่างก็ปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม ส่งผลดีหรือเกิดประโยชน์อย่างไร

สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมี
พฤติกรรมหรือความประพฤติที่เหมาะสม

สรุป บทเรียน

การแสดงออกที่เหมาะสมกับประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่ให้
ความรัก ความอบอุ่น อบรมเลี้ยงดู และถ่ายทอดประเพณีและ
วัฒนธรรมที่ดีงามให้แก่สมาชิกในครอบครัว
เพื่อให้เป็นคนดีของสังคม

การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

การแสดงความรักและเชื่อฟังผู้ใหญ่

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา
- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

